

[Baunsgaard.]

anden en manglende forhandlingsvilje. Intet af dette vil dog kunne skjule, at valgresultatet ikke gav grundlag for dannelsen af en flertalsregering. Der eksisterede reelt kun muligheder for en mindretalsregering, og valgmulighederne var herefter indsnævret til afgørelsen af, hvilken mindretalsregering der skulle blive en realitet.

Denne konstatering af manglende politiske forudsætninger for en flertalsregering skal ikke tages som udtryk for, at det radikale venstre for sit vedkommende bifalder denne holdning. Vore forslag om en samlingsregering eller en flertalsregering af 2 eller 3 partier ville efter vor opfattelse have betydet en bedre udgang på regeringsforhandlingerne end den socialdemokratiske mindretalsregering, vi har i dag. Vi måtte imidlertid, som alle andre må det, tage til efterretning, at der ikke hos hverken venstre eller de konservative var tilslutning til vor opfattelse, og at dette ikke ændredes af, at vi pegede på muligheden af, at det ærede medlem hr. Erik Eriksen stod i spidsen for en topartiregering af socialdemokratiet og venstre.

De begrundelser, der er blevet anført mod den form for samarbejde, der kommer til udtryk gennem samlingsregeringer, kan jeg ikke uden videre acceptere. Man har hævdet såvel fra venstres som fra konservativ side, at de politiske modsætninger vil udviskes og den politiske interesse følgelig svinde bort.

Vi har jo ikke egne erfaringer at bygge på, men erfaringerne fra udlandet synes ikke at bekræfte opfattelsen af samlingsregeringers fare for demokratiets trivsel. Det franske demokrati led sit nederlag som en følge af, at man ikke evnede samarbejdets kunst, f. eks. i form af samlingsregeringer, og modsat kan det vel konstateres, at det schweiziske demokrati har bevist både sin levedygtighed og effektivitet gennem sin form for samlingsregeringer.

Jeg har ønsket at fremhæve dette for at understrege, at tanken om samlingsrege-

ringer ikke er så urealistisk, som man fra de større partiers side ynder at fremhæve det. Nu står vi imidlertid med en mindretalsregerings krav om samarbejde, og der er grund til at understrege, at behovet for samarbejde er åbenlyst, og at kravene til alle politiske partiers samarbejdsvilje ikke er mindre, fordi et enkelt parti sidder med den formelle regeringsmagt. Tværtimod er det op til alle partier at medvirke til det samarbejde, som kan bevise dansk demokratis styrke. Lider vi nederlag i disse bestræbelser, vil det ikke — medmindre det åbenbart er et enkelt parti, der svigter — være et enkelt parti, der lider skade. Det vil blive dansk demokrati som helhed, og derfor er vi alle på prøve.

Den tale, som statsministeren åbnede det nye folketing med, var i det store og hele et rimeligt udtryk for den samarbejdsvilje, som er en mindretalsregerings forudsætning. Den holdt sig stort set fra de yderligheder, som alle ved ikke har chancer for at blive realiseret, og den kan derfor med enkelte undtagelser, som jeg senere skal beskæftige mig med, karakteriseres som et oplæg til samarbejde.

Ganske naturligt beskæftigede statsministeren sig meget med de økonomiske forhold, og ingen vil være uenig i, at det er de økonomiske problemer, der i første række vil komme til at beslaglægge folketingets tid i de kommende måneder. Dels er det åbenbart, at vi til trods for de senere års betydelige vækst i produktion og eksport befinder os på kanten af det holdbare med hensyn til valutaforbrug, dels vil den opgave at tilpasse indkomster og investeringsopgaver til de begrænsede økonomiske muligheder kræve både fantasi, autoritet og samarbejdsvilje.

Det er en betydelig opgave, det danske samfund her står over for, og den vil kræve medvirken af alle kræfter. På denne baggrund kan det være særdeles nyttigt, at statsministeren har indkaldt erhvervslivets og arbejdsmarkedets organisationer til en drøftelse. Det er klogt på forhånd at gøre